

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

MAANDBLAD UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING

Deel 27

1 oktober 1967

No. 10

Adres der Redactie:

B. J. LEMPKE, Oude IJselstraat 12^{III}, Amsterdam-Zuid 2 — Nederland

INHOUD: Br. Virgilius Lefebver: Twee interessante Hymenoptera-Aculeata van de St. Pietersberg (p. 181). — G. J. Flint: Lichtvangsten van Lepidoptera in 1966 bij de Abdij Sion (gem. Diepenveen) (p. 183). — S. J. van Ooststroom: *Siobla sturmii* (Klug), een nieuwe bladwesp voor de Nederlandse fauna (Hym., Tenth.) (p. 185). — C. A. W. Jeekel & Richard L. Hoffman: The nomenclatorial history of *Strongylosoma physkon* Attems, 1898 (Diplopoda, Polydesmida, Paraxosomatidae) (p. 188). — B. van Aartsen: Zweefvliegvangsten in 1966 (p. 192). — C. J. H. Franssen en W. P. Mantel: Twee voor Nederland nieuwe gallen, veroorzaakt door blaaspoten van het geslacht *Anaphothrips* (p. 195). — V. S. van der Goot en J. A. W. Lucas: Zweefvliegvangsten in 1966 (p. 198). — Korte mededelingen (p. 182: C. H. Didden; p. 187: Br. Franciscus Melkert; p. 197: Afdeling Zuid-Holland; p. 200: B. J. Lempke).

Twee interessante Hymenoptera-Aculeata van de St. Pietersberg

door

Br. VIRGILIUS LEFEBER

Van *Nysson niger* Chev. ving ik op 7.VII.1965 de eerste drie ♀♀ in de „Tombe” (St. Pietersberg). In 1966 ving ik op dezelfde plaats het eerste ♂ op 10 juli, laag vliegend boven zwak-hellend, los mergelzand, aan de voet van een steile mergelwand. De heer P. M. F. VERHOEFF was zo vriendelijk de determinatie voor mij te controleren. De vraag was (en is nog): welke *Gorytes*-soort treedt hier als waard op? Geen enkele binnen- of buitenlandse expert kon hier een „experimenteel” antwoord op geven. Persoonlijk hoopte ik op *Gorytes (Hoplisus) bilun-natus* Costa. Prof. SANDERS (Roermond) gaf als meest waarschijnlijke waard op: *Gorytes (Hoplisus) laticinctus* Lep. Die soort is op de St. Pietersberg inderdaad niet ongewoon.

Dat ik de dag tevoren, op precies dezelfde vierkante meter, een ♀ van *G. laticinctus* ving, duidt ook wel in die richting. Bovendien ving ik nog een ♀ van *laticinctus* op 19.VIII.1966, maar nu tegen bovengenoemde steile mergelwand. Op 1.VIII.1965 ving ik een ♂ van laatstgenoemde soort op precies dezelfde plek.

Ceratina cyanea K. werd in ons land voor het eerst waargenomen in Maastricht (1881). Prof. v. D. VECHT vond de soort terug in 1933 te Kotten bij Winterswijk en noemde het de tweede vangst voor Nederland. Vast staat, dat de soort daarna van verscheidene plaatsen vermeld is. Zowel P. BENNO, als de heer G. v. D. ZANDEN (Eindhoven) hebben er verscheidene malen over gepubliceerd. Beiden zijn het er over eens, dat het een dier is van droge gronden, dat het samenvliegt met de ongeveer even kleine *Halictus villosulus* K., liefst op muizeoor, dat de soort moeilijk te vangen is en „gezellig” overwintert in holle braam- (soms riet-) stengels. De beste manier om hem te bemachtigen zou dan ook zijn die stengels te

SMITHSONIAN
INSTITUTION FEB 9 1968

verzamelen. Dit is dan een korte samenvatting van wat ik in de literatuur heb gevonden.

Ik maakte met *Ceratina* voor het eerst kennis op 15.V.1965 in Kanne, vlak ten zuiden van Maastricht, aan het Albertkanaal (een ♂ op *Hieracium*). Mijn vangsten van 1966 waren als volgt:

15 mei : een ♀, Kanne, op *Hieracium pilosella*, gaaf.

22 mei : een ♂, Tombe (St. Pietersberg), vleugelranden sterk afgevlogen.
een ♀, Ternaaien (Belgisch deel St. Pietersberg), vrij vers.

4 juni: twee ♂ ♂, Ternaaien, op *Rubus*, iets afgevlogen.

een ♀, Ternaaien, tegen steile mergelwand. Dit ex. bevindt zich in het Zoölogisch Museum te Amsterdam.

22 juni: een ♀, Ternaaien, op *Reseda*, iets afgevlogen.

10 juli : een ♀, Tombe, op takje (zie hieronder), sterk afgevlogen.

17 aug.: een ♂, Kanne, op *Centaurea jacea*, volkomen vers. Een ♀, Kanne, op *Euphrasia odontites*, sterk afgevlogen.

Dit aantal gegevens is niet groot, maar er valt toch uit af te leiden, dat *Ceratina* het hele jaar door te bemachtigen is: in voorjaar en zomer vliegend, in herfst en winter in genoemde stengels. Dat laatste is mij echter nog niet gelukt. Wel heb ik de laatste twee winters intensief braamstengels verzameld; daar is van alles uit gekomen, maar geen *Ceratina*.

Wat het ♀ van 10 juli betreft nog het volgende. Dat was dus op dezelfde dag, dat ik het ♂ van *Nysson niger* ving. Die dag en de dag tevoren scheen de zon af en toe, het werd 24° C. Bij het beklimmen van een steil grindpaadje viel mijn oog op een dor takje, dat iets boven de doornatte grond tussen het gras hing. Op dat takje zat een beestje, dat bij mijn nadering naar de onderzijde van het takje kroop. Ik pakte het diertje met mijn vingers vast... en ontdekte toen met *Ceratina* te maken te hebben. Schuw? Dit exemplaar in ieder geval niet. Het was wel sterk afgevlogen, liep misschien op haar laatste benen?

Summary

Two interesting Hymenoptera-Aculeata are mentioned from the Sint Pietersberg, a hill south of Maastricht, the capital of Dutch Limburg.

1. *Nysson niger* Chev. It seems probable that *Gorytes (Hoplisus) laticinctus* Lep. is the host of this species, as several specimens of it were taken on or close to the same spot.

2. *Ceratina cyanea* K. Several specimens were taken on the Belgian and the Dutch parts of the hill in all months from May up to and inclusive August. The writer did not yet succeed in collecting it overwintering in hollow stems of blackberries, although these produced many other insects.

Maastricht, Brusselsestraat 38.

Saturnia pavonia L. in november uit de pop. (Lep., Saturniidae). Een ♀ van *S. pavonia* kwam 1 november 1966 bij mij uit de pop. Natuurlijk bevond die zich binnenshuis. Maar hoewel ik al jaren overliggende poppen van deze soort heb gehad, maakte ik tot dusver niet mee, dat die op zo'n rare tijd uitkwamen.

C. H. DIDDEN, Mr. van Coothstraat 46, Waalwijk.